

2009

VI. évfolyam, 4. szám

Gyermekjólétis oldalak

Híreink:

„Egyeztető értekezlet” konferencia

A védelembe vételi javaslat szakmai elvárásoknak megfelelő elkészítése

Pszichológusok az iskolában – iskola-pszichológia (a gyakorlat oldaláról) konferencia

20 éves a szekszárdi Szociális munkás képzés

Rendezvények

Jogszábeli változások

SZOCIONET DÉL-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS MÓDSZERTANI HUMÁN SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT
MÓDSZERTANI GYERMEKJÓLÉTI CSOPORT

Kedves Kollégák!

Kérjük, hogy észrevételeikkel, javaslataikkal, kérdéseikkel továbbra is keressék Módszertani Gyermekjóléti Csoportunkat elérhetőségeinken, melyek a következők:

E-mail: gyermekjolelet@cssk.hu; gyejo.modszertan@cssk.hu

Tel: (82) 424-658

Tel/Fax: (82) 511-388

A Hírlevél letölthető a www.cssk.hu intézményi portálunkról, „Letöltések > Hírlevelek > Gyermekjóléti Módszertani Hírlevelek” linkeken keresztül.

„EGYEZTETŐ ÉRTEKEZLET” KONFERENCIA

2009. november 16-án, a Dél-Dunántúli Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális- és Gyámhivatala, „Egyeztető Értekezlet” címmel konferenciát tartott.

A konferencia részt vevőit Dr. Horváthné dr. Supala Olga Hivatalvezető asszony köszöntötte, majd ezt követően az alábbi témakörökben kerültek megtartásra az előadások:

1. Családvédelmi eljárás - távoltartás

A távoltartás fogalma:

A távoltartás a kényszerintézkedések egyik fajtája. Lényege, hogy a terhelt (bántalmazó) szabad mozgáshoz és tartózkodási helyének szabad megválasztásához való jogát korlátozza, a személyi szabadság tényleges elvonása nélkül. Az intézkedés célja, hogy a terhelt (bántalmazó) távol maradjon bizonyos személytől vagy ingatlantól, ennek célja a bizonyítás biztosítása és a bűnisméltés megakadályozása, az elkövetés megelőzése. A sértett védelme érdekében is elrendelhetik. Magyarországon a bíróság, rendőrség is alkalmazhatja

Vonatkozó jogszabályok:

- 2009. évi LXXII. törvény a hozzátartozók közötti erőszak
- 1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról
- miatt alkalmazható távoltartásról
- 52/2009. (IX.30.) IRM rendelet az ideiglenes megelőző távoltartó határozat meghozatalának részletes szabályairól
- 331/2006. (XII.23.) Korm.rendelet (Gyár)

A 2009. évi törvény előzményei, a büntetőeljárás belüli távoltartás:

- 2006-ban beépítették a büntetőeljárásról szóló törvénybe a távoltartás intézményét
- Célja – többek között - a tanú befolyásolása, bűnisméltés megakadályozása
- Csak a büntető eljárás során, 10-30 napig alkalmazható
- A bíróság dönt róla

- Az előzetes letartóztatás egyik alternatívája
- Csak szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény megalapozott gyanúja esetén
- A szabad mozgáshoz, tartózkodási hely megválasztásához való jogot korlátozza

A 2006. évi – büntetőeljárás belüli szabályozás – tapasztalatai

- A büntetőeljárás kívüli családon belüli erőszak kezelésére nem alkalmas
- Nem képes garantálni az azonnali biztonságot, elbírálásának átlagos időtartama 6 hónap
- A jogszabály nem ad határidőt a döntés meghozatalára
- Az eljárás ideje alatt az elkövető továbbra is erőszakos a családtagjaival, akik vele együtt élnek, neki kiszolgáltatva, esetleg elmenekülve várakoznak
- A gyakorlatban az ügyészi indítvány nélkül nem rendelik el
- Több esetben az elrendelése rontott az áldozat helyzetén

Családvédelmi eljárás:

Feladatot látnak el (jelzési kötelezettség is!)

- Egészségügyi szolgáltatók
- Személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók
- Közoktatási intézmények
- Gyámhatóság
- Rendőrség
- Ügyészség
- Bíróság
- Pártfogó felügyelői szolgálat
- Áldozatsegítő, kárenyhítő szervezetek
- Menekülteket ellátók
- Társadalmi szervezetek, alapítványok

Családvédelmi koordinációért felelős szerv: városi gyámhivatal

Gyámhivatali eljárás menete:

- Az erre kötelezett intézmények jeleznek a gyámhivatalnak, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik
- Az intézményeket és a gyámhivatalt együttműködési és tájékoztatási kötelezettség terheli az erőszak megelőzése, ártalmainak csökkentése érdekében, más személy jelzése esetén kötelesek visszajelezni
- A gyámhivatal fegyelmi felelősségre vonást kezdeményez, ha a jelzési és együttműködési kötelezettségének az intézmény nem tesz eleget
- A gyámhivatal a bántalmazottat kérésére meghallgatja
- Ekkor meghallgatja a bántalmazót is
- Ha jelzés érkezik erőszakra vagy veszélyről, a bántalmazót és a bántalmazottat meghallgatásuk érdekében megjelenésre hívhatja fel a gyámhivatal. Megjelenésük kötelező.
- Kérésre a gyámhivatal gondoskodik a jogi, egészségügyi, pszichológiai, mentálhigiénés segítségről

A gyámhivatal tájékoztatási kötelezettsége:

1. Bántalmazottnak:

- Alkalmazható intézkedésekről
- Jogosultságairól
- Szociális intézményrendszerről és szolgáltatásokról

- Büntető és szabs. eljárás lehetőségéről

- Hamis vád következményeiről

2. Bántalmazónak:

- Folytatás következményeiről

3. Tájékoztatás bántalmazó és bántalmazott részére

- Terápiás kezelésekről
- Segítségnyújtási és konfliktuskezelő lehetőségekről

A gyámhivatal a meghallgatáson elhangzottakat jegyzőkönyvbe foglalja és – a bántalmazott akaratára figyelemmel – intézkedik az erőszak megelőzése vagy megszakítása érdekében.

A gyámhivatal az eljárásról és a tényekről haladéktalanul tájékoztatja a rendőrséget.

A 2009. évi szabályozás a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról

Célja:

A bántalmazóval sokszor bonyolult érzelmi viszonyban álló bántalmazottnak lehetőséget ad a hatóságtól való segítségkérésre a súlyos vagy végzetes következményekkel járó bűncselekmény áldozatává válás előtt.

Hozzá tartozónak tekintendő:

Ptk. szerinti hozzátartozók, volt házastárs és bejegyzett élettárs, gondnok, gondnokolt, gyám, gyámolt

Távoltartási típusok: ideiglenes megelőző és a megelőző távoltartás

Közös szabályaik:

Átmenetileg korlátozza a bántalmazó tartózkodási szabadságát, a

tartózkodási hely megválasztásának jogát, szülői felügyeleti jogát, gyermekével való kapcsolattartási jogát.

A bántalmazó köteles:

- Távol tartani magát a bántalmazottól
- Távol tartani magát az ingatlantól
- Távol tartani magát más személytől
- Tartózkodni köteles a bántalmazottal való érintkezéstől

1. Ideiglenes megelőző távoltartás

Elrendelő hatóság: rendőrség

Esetei:

-helyszíni intézkedés során észlelt erőszak esetén hivatalból

- bántalmazott, illetve hozzátartozója bejelentésére

- gyermekvédelmi, egészségügyi, oktatási vagy szociális munkakörben foglalkoztatott személy, intézmény bejelentésére

Elrendelés feltétele: ha a hozzátartozók közötti erőszak elkövetésére megalapozottan lehet következtetni

Időtartama: 72 óra

Elintézési határidő: határozatban haladéktalanul, a helyszínen, előállításkor legkésőbb az előállítás lejártáig. Ezzel egyidejűleg kezdeményezik a bíróságon a megelőző távoltartás elrendelését.

Közlése: lehető legrövidebb úton kézbesíteni a bántalmazónak és a bántalmazottnak, gyámolt vagy gondnokolt esetén a gyámhivatalnak is megküldeni

Felülvizsgálata: 3 napon belül lehet kérni a bíróságtól

2. Megelőző távoltartás

Elrendelő hatóság: bíróság

Esetei: - rendőrség hivatalból kezdeményezi,

ha ideiglenes megelőző távoltartást rendelt el

- bántalmazott vagy hozzátartozója kérelmére

Elrendelés feltétele: ha a hozzátartozók közötti erőszak elkövetésére megalapozottan lehet következtetni

Időtartama: legfeljebb 30 nap

Elintézési határidő: rendőrségi intézkedéstől 3 napon belül, kérelem esetén 3 munkanapon belül

Alaptalan kezdeményezés

szankciója: szabálysértés miatt 150.000.- Ft-ig terjedő pénzbírság, ha elrendelték a távoltartást a valótlan tény alapján

(Előadó: Dr Riedel Tamás Kaposvár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Gyámhivatal vezetője)

2. A 3 év alatti átmeneti nevelt gyermekek kapcsolattartása

A gyermekek gondozási helye:

Összesen 64 kiskorú.

Gyermekotthon: 34

Nevelőszülő: 30

Ki jogosult a kapcsolattartásra? (esetszám)

- Anya: 19 (Apa meghalt: 1)
Képzelt apa: 6
Családi jogállás rendezetlen: 4
Szülők: 37
- Szülők+nagyszülők: 4
- Szülők+testvérek: 1
- Anya+anyai nagyszülő: 3

Kapcsolattartás formája, időtartama

Időszakos kapcsolattartás:

- 3 gyermek esetében engedélyezték a hivatalok, mindegyik esetben a páros ünnepek alatt kerül sor a kapcsolattartásra 2 óra időtartamban

Folyamatos kapcsolattartás:

- 27 gyermek esetében történik hétvégén a kapcsolattartás, a többi esetben hétköznap, a kapcsolattartásokra – egy testvérpárt leszámítva – minden esetben délután négy óra előtt kerül sor, az esetek döntő többségében délelőtt gyakorolhatják jogukat a szülők. A kapcsolattartás időtartama:
- 4 esetben korlátlan az anya kapcsolattartási joga, mivel 2 esetben anyaothoni elhelyezésben részesültek, 2 esetben pedig az átmeneti nevelt anya egy gondozási helyen van gyermekével.

A kapcsolattartás időtartama:

- Havonta 1x
 - 1 óra: 13
 - 1 óra 15 perc: 1
 - 2 óra: 25
 - 3 óra: 3
 - 4 óra: 1

A kapcsolattartás időtartama:

- Havonta 2x
 - 1 óra: 7
 - 2 óra: 4
 - 3 óra: 1

A kapcsolattartás időtartama

- Kéthetente
 - 1 óra: 3
 - 2 óra: 2

A kapcsolattartás időtartama:

- Hetente
 - 1 óra: 1
 - 1 óra 30 perc: 1
 - 2 óra: 1

A kapcsolattartás időtartama:

- Az esetek 64 %-ában a kapcsolattartás jogosultja havonta egy alkalommal találkozhat a gyermekkel. A 43 esetből 39-ben két óra, vagy annál kevesebb a folyamatos kapcsolattartás időtartama. Ez mindenképpen megkérdőjelezi a kapcsolattartás jogintézményének célját, azt, hogy a találkozásoknak arra kellene szolgálniuk, hogy a jogosultak és a gyermekek között a családi kapcsolatot fenntartsák. A nevelésbe vétel során a kapcsolattartás újabb funkcióval egészül ki, optimális esetben a kapcsolattartási jog megfelelő terjedelme, és a kapcsolattartás folyamatos megtörténte az legerősebb mozzgatórugója a gyermek átmeneti nevelésbe vétele megszűnésének.
- Hetente csak a gyermekek 4 %-a találkozhat a családtagjával

A kapcsolattartás helyszíne:

- Gondozási hely: 39
- A fenti szám úgy oszlik meg a gyermekotthonban és a nevelőszülőnél nevelkedő gyermekek között, hogy gyermekotthoni elhelyezéskor minden esetben a gondozás hely a kapcsolattartás helyszíne, nevelőszülőnél nevelkedő gyermekek esetében pedig csak 5 gyermek esetében

helyszíne a kapcsolattartásnak a nevelőszülő lakása.

A kapcsolattartás helyszíne:

- A vizsgált korcsoportban a nevelőszülőnél nevelkedő további 25 gyermek esetében a kapcsolattartás helyszíne a következőképpen alakul:
 - Kapcsolattartási ügyelet gyermekjóléti szolgálatnál: 5
 - Gyermekotthon: 4
 - Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat: 13
 - Egyéb: 3
 - Ebből:
 - Orvosi rendelő: 1
 - Általános iskolai kollégium: 1
 - Gyámi-gondozói tanácsadó helyisége: 1

A kapcsolattartás egyéb formái:

- 19 esetben általános jelleggel a döntésbe foglalták, hogy a szülőt megilleti az ajándékozás, csomagküldés, levelezés és a telefonon való kapcsolattartás joga
- 2 esetben a csomagküldést és a telefonon való kapcsolattartást konkrétan szabályozták
- 1 esetben az apa szabadságvesztés büntetése miatt szabályozták a telefonon történő, valamint a csomag és levélküldés keretében zajló kapcsolattartást

- 1 esetben a csomagküldést szabályozták konkrétan
- 2 esetben a telefonos kapcsolattartást szabályozták konkrétan
- 25 kiskorú esetén került sor a kapcsolattartás egyéb formáinak szabályozására, azonban csak hat gyermek esetében történt konkrét szabályozás. A kapcsolattartás egyéb formái tekintetében a telefonon történő kapcsolattartás a legproblémásabb. Szabályozására általában akkor szokott sor kerülni, ha a kapcsolattartás jogosultja visszaélészerűen él azzal a jogával, hogy felhívhatja a gyermekét. A vizsgált korcsoporttal való telefonos kommunikáció jellegéből következik a kapcsolattartás egyéb formáinak ilyen alacsony számú szabályozása.

Eltérés az egyéni elhelyezési tervtől:

Egy gyermek esetében tért el a gyámhivatal a szakszolgálat által készített eredeti elhelyezési tervtől. Az ügyben a gyámhivatal kérte a kapcsolattartás helyszínének módosítását – a szülők kérelme alapján - a szakszolgálattól, mert az a részükre így megfelelőbb lett, jobban elősegíthette a kapcsolattartás céljának megvalósulását

A kapcsolattartás megvalósulásának gyakorisága:

- Rendszeres, a szabályozásnak megfelelő kapcsolattartás: 27
- Eleinte rendszeresen megvalósult, jelenleg a szabályozásnál ritkábban, rendszertelenül, de van kapcsolattartás: 7

- Eleinte rendszeresen megvalósult a kapcsolattartás, jelenleg nincs kapcsolattartás: 1
- Egyik szülő nem teljesíti a kötelezettségét, a másik a szabályozásnak megfelelően tartja a kapcsolatot: 3

A kapcsolattartás megvalósulásának gyakorisága:

- A kapcsolattartás rendszertelen, nem a szabályozásnak megfelelő, de a gyermeket látogatják: 5
- Csak telefonon valósul meg a kapcsolattartás (az anya kéthavonta érdeklődik): 1
- Nem tartják a jogosultak a kapcsolatot a gyermekekkel: 13
- A gyámhivatalnak még nincs információja: 3
- Az anya a gyermekkel egy helyen van (anyaotthon, lakásotthon):

A kapcsolattartás megvalósulásának gyakorisága:

- A gyermekek 42%-a esetében rendszeres, a szabályozásnak megfelelő a kapcsolattartás,
- 20 %-uk esetében nem tartják a kapcsolatot a szülők a kiskorúakkal.

A kapcsolattartási jog újraszabályozása, korlátozása, szüneteltetése, megvonása:

- A fenti intézkedésekre 44 gyermek esetében nem került sor.

Újraszabályozás:

- Gondozási hely változása miatt: 12
- A kapcsolattartás gyakoribbá tétele miatt: 2

- Óvodai beíratás miatt az eredeti időpont nem volt megfelelő: 1
- Kérelemre megváltoztatásra került a kapcsolattartás helyszíne, időpontja: 1

Szüneteltetés

- Örökbe fogadhatónak nyilvánítás miatt: 5

A kapcsolattartás hiányában sorra kerülő örökbe fogadhatónak nyilvánítás.

- 8 gyermek esetében történt meg az örökbe fogadhatónak nyilvánítás
- 6 gyermek esetében folyamatban van az eljárás

A kapcsolattartás célja

- a) a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személyek közötti családi kapcsolatot fenntartsa
- b) a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kíséresse, tőle telhetően segítse.

A kapcsolattartás lehetséges céljai átmeneti nevelésbe vétel esetén

Példák:

- ismerje meg egymást (jobban) a szülő és a gyermek – abban az esetben, ha ez eddig akár a kommunikáció hiánya, akár valós, fizikai távollét miatt nem történt meg;
- a szülő kövesse figyelemmel a gyermek életének alakulását, fejlődését, ismerje meg hol, hogyan él;
- a szülő segítése abban, hogy tudjon játszani, beszélgetni a gyerekeivel, hogy megértse a jelzéseit;
- a megromlott kapcsolat helyreállítása;

- trauma feldolgozása, ha a szülő bántalmazta a gyermeket;
- a gyermek hazatérése előtt ennek előkészítése, felkészítése az otthoni életre, a szülő felkészítése a gyermekkel való foglalkozásra.

A kapcsolattartás szabályozásának folyamata átmeneti nevelésbe vétel esetén

I. Az eljárás során a városi gyámhivatal meghallgatja a szülőt, a szülő nyilatkozatát figyelembe veszi a szabályozásnál

II. A gyámhivatal beszerzi a szülők lakóhelyén készített környezettanulmányt, a gyermekjóléti szolgálatnál, valamint a jegyzői gyámhatóságnál keletkezett iratokat, ezek tartalma a kapcsolattartás kérdésében is jelentőséggel bír

III. A gyámhivatal köteles tárgyalást tartani az átmeneti nevelésbe vételre irányuló eljárás során, ezt úgy kell megtartani, hogy a kapcsolattartásra vonatkozóan is tisztázzák a kérdéseket, lehetőségeket

IV. A gyámhivatalnak az eljárás során be kell szereznie a területi gyermekvédelmi szakszolgálat által készített egyéni elhelyezési tervet, a tervnek tartalmaznia kell a kapcsolattartásra vonatkozó javaslatot.

V. Az egyéni elhelyezési tervben a kapcsolattartás mindegyik formájára vonatkozó javaslatnak kell szerepelnie

VI. Amennyiben az egyéni elhelyezési tervben javasolt kapcsolattartással a gyámhivatal nem ért egyet, mert az általa beszerzett bizonyítékok alapján más szabályozást látna jónak, nem változtathat a szakszolgálat által javasolt egyéni elhelyezési terven

VII. Egyet nem értés esetén a mérlegelés szempontjait megjelölve újabb terv elkészítését rendeli el.

VIII. Amennyiben ezt sem tartja

elfogadhatónak, a gyámhivatal tárgyalást tart, és az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság véleményének kikérését követően az elhelyezési tervet módosítja IX. A gyámhivatal döntést hoz, melynek része a kapcsolattartás szabályozása

Családgondozás

- Az átmeneti nevelésbe vétel átmeneti jellegű gyermekvédelmi intézmény, a rendszernek azt kell biztosítania, hogy a gyermek hazagondozhatóvá váljon.
- Ehhez elkerülhetetlen a szülő gyermek közötti kapcsolat fennállása, és annak megfelelő volta.
- A gondozott gyermek és családja közötti kapcsolat ápolása, a családnak a gyermek visszafogadására alkalmassá tétele érdekében a gyermekotthon, a nevelőszülői hálózatot működtető, illetve a szakszolgálat családgondozója együttműködik az illetékes gyermekjóléti szolgálat családgondozójával. A családgondozást az egyéni elhelyezési terv szerint kell végezni.

A családgondozó feladata:

A családgondozó feladata különösen

- a) a gondozott gyermek és családja közötti folyamatos és egymás elfogadására irányuló kapcsolat elősegítése, szükség esetén javaslattétel a kapcsolattartás formájának, helyszínének és időtartamának megváltoztatására,
- b) a gondozott gyermek felkészítése a családdal való találkozásra, szükség esetén a

gyermeknek a kapcsolattartás helyszínére kísérése, és ha a gyermek és a szülő közötti kapcsolat helyreállításához szükséges, a találkozásokon való részvétel,

- c) az okok mielőbbi felderítése és azoknak a gondozott gyermekkel való közlése, ha a szülő nem jelentkezik a szokásos módon és időben,
- d) a gondozott gyermek felkészítése a családba való visszakerülésre,
- e) a hazakerülést követő teendők és életvitel - a gondozott gyermekkel és a szülőkkel közös - megtervezése.

A gyermekjóléti szolgálat családgondozójának feladatai:

- A gyermekjóléti szolgálat a családból kiemelt gyermek visszahelyezését segítő családgondozást a gyámhivatal által elfogadott egyéni elhelyezési terv alapján teljesíti.
- A gyermekjóléti szolgálat családgondozója elsősorban a szülőket támogatja a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban.
- A gyermekjóléti szolgálat családgondozója javaslatot tesz a gyámhivatal felé a kapcsolattartás formájának és módjának megváltoztatására, ha a szülők körülményeiben, életvitelében beállott változás azt indokoltá teszi.
- A gyermek nevelésbe vételének felülvizsgálata során a gyermekjóléti szolgálat tájékoztatja a gyámhivatalt

- a) a szülő-gyermek kapcsolat alakulásáról,
- b) a szülő életkörülményeinek alakulásáról

(Előadó: Dr Horváth László gyámügyi ügyintéző Dél-Dunántúli Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális-és Gyámhivatala)

3. A gyermekvédelmi gondoskodásban nevelkedő 9 év alatti gyermekek sorsának rendezése

Elmúlt évek statisztikai adatai 2001- és 2006 között:

- Családjába visszakerült gyermek (évente): 4,6- 5,3 %
- Örökbefogadó családba került gyermek (évente): 5,6- 6,7 %

Családba kerülés országos szinten:
11 %

A felmérés célja:

Annak vizsgálata, hogy a jogszabályokban előírt alapvető gyámhivatali eljárások megtörténtek-e, s amennyiben a felülvizsgálat eredménye az, hogy a szülő nem tart kapcsolatot gyermekével, nem változtatott körülményein, megtörténtek-e az örökbefogadás előmozdítására hivatott intézkedések

Részvevők, elemzés:

Részvevők köre:

- Városi gyámhivatalok
- Területi gyermekvédelmi szakszolgálatok
- Az elemzés megyénként történt

1. kérdés: Ideiglenes hatályú elhelyezéstől az átmeneti nevelésbe vételig eltelt napok száma a 2008. évben ideiglenes hatállyal elhelyezett

és ezt követően átmeneti nevelésbe vett 6 év alatti gyermekek esetében.

A kiküldött adatlapokon a következő kérdések szerepeltek:

- Gyermekek neve, születési ideje,
- Beutaló szerv, határozat kelte,
- Felvétel ideje, átmeneti nevelésbe vétel ideje,
- Átmeneti nevelésbe vevő hatóság megnevezése,
- Fellebbezés benyújtására sor került-e,
- Ideiglenes elhelyezésben eltöltött napok száma

1. Kérdésre adott válaszok összesítése I.

- Ideiglenes hatályú elhelyezés (2008-ban):
84 gyermek esetében
- Ebből átmeneti nevelésbe került:
65 gyermek
- Beutaló szerv:
- Jegyző, körjegyző: 51 esetben
- Rendőrség: 8 esetben
- Gyámhivatal: 6 esetben

Résztevők, elemzés

Részt vevők köre:

- Városi gyámhivatalok
- Területi gyermekvédelmi szakszolgálatok
- Az elemzés megyénként történt

1. kérdés: Ideiglenes hatályú elhelyezéstől az átmeneti nevelésbe vételig eltelt napok száma a 2008. évben ideiglenes hatállyal elhelyezett és ezt követően átmeneti nevelésbe vett 6 év alatti gyermekek esetében.

A kiküldött adatlapokon a következő kérdések szerepeltek:

- Gyermekek neve, születési ideje,
- Beutaló szerv, határozat kelte,
- Felvétel ideje, átmeneti nevelésbe vétel ideje,

- Átmeneti nevelésbe vevő hatóság megnevezése,
- Fellebbezés benyújtására sor került-e,
- Ideiglenes elhelyezésben eltöltött napok száma

1. Kérdésre adott válaszok összesítése II.

Az ideiglenes hatályú elhelyezéstől az átmeneti nevelésbe vételig eltelt napok száma, a 65 fő esetében:

0-30 nap:	0 gyermek
91-100 nap:	2 gyermek
31-40 nap:	1 gyermek
101-110 nap:	10 gyermek
41-50 nap:	6 gyermek
111-120 nap:	3 gyermek
51-60 nap:	5 gyermek
121-130 nap:	4 gyermek
61-70 nap:	8 gyermek
131-140 nap:	3 gyermek
71-80 nap:	15 gyermek
141-150 nap:	2 gyermek
81-90 nap:	5 gyermek
151- 160 nap:	1 gyermek

Átlagosan id. hatályú elhelyezésben eltöltött napok száma: 81 nap

1. Kérdésre adott válaszok összesítése III.

- Az összesen 84 ideiglenes hatályú elhelyezést követően 19 esetben került sor a felülvizsgálat eredményeként az ideiglenes intézkedés megszüntetésére
- A megszüntetés oka:
 - családba fogadás: 12 esetben
 - illetékesség változása: 6 esetben
 - hazakerülés: 1 esetben

Átlagosan id. hatályú elhelyezésben töltött napok száma a 19 fő esetében: 71 nap

2. Kérdés: 2008 évben átmeneti nevelésbe vett 6 év alatti gyermekek kapcsolattartásának szabályozása

kiküldött adatlapon a következő kérdések szerepeltek:

- Gyermekek neve, születési ideje,
- Szakszolgálat javaslata a kapcsolattartás gyakoriságára, időtartamára,
 - Kapcsolattartás helyére tett javaslat,
 - Gyámhivatal szabályozásának tartalma a javaslathoz képest,
 - Szakszolgálat javaslatától való eltérés indokai,
 - Az átmeneti nevelésbe vételről rendelkező határozatban hivatalból történt-e a szabályozás,
 - A szabályozás egyediesített-e,
 - Mennyiben igazodik a szabályozás gyakorisága a gyermek életkorához, a szülők körülményeihez, lakóhelyüktől való távolsághoz?

2. Kérdésre adott válaszok összesítése I.

- Somogy megyében 2008-ban 49 fő 6 év alatti gyermek átmeneti nevelésbe vételére került sor.
- A szakszolgálat a következők szerint tett javaslatot:

Kapcsolattartás gyakorisága:

- Havonta 1 alkalommal: 36 gyermek esetében
- Hetente 1 alkalommal: 4 gyermek esetében
- Havonta 2 alkalommal: 5 gyermek esetében
- A hét minden napján: 2 gyermek esetében
- Havonta 5 alkalommal: 1 gyermek esetében

- Közös elhelyezés anyával anyaothonban: 1 gyermek

2.Kérdésre adott válaszok összesítése II.

■ A szakszolgálat javaslatainak alakulása a kapcsolattartás időtartamának szempontjából:

- 1 óra időtartam: 8 esetben
- 2 óra időtartam: 29 esetben
- 3 óra időtartam: 6 esetben
- 4 óra időtartam: 1 esetben
- Anyával közös elhelyezés: 1 esetben
- Nincs adat: 3 esetben

2.Kérdésre adott válaszok összesítése III.

Szakszolgálat javaslatainak alakulása a kapcsolattartás időpontja szempontjából:

- hétköznap: 13 esetben
- Hétfégen: 10 esetben
- Hétfégen és hétköznap egyaránt: 1 esetben
- Gyámmal történő egyeztetés alapján: 2 esetben
- Nincs rendelkezésre álló adat: 23 esetben

2. Kérdésre adott válaszok összesítése IV.

■ Szakszolgálat javaslatainak alakulása a kapcsolattartás időpontja szempontjából:

- hétköznap: 13 esetben
- Hétfégen: 10 esetben
- Hétfégen és hétköznap egyaránt: 1 esetben

- Gyámmal történő egyeztetés alapján: 2 esetben
- Nincs rendelkezésre álló adat: 23 esetben
- A szakszolgálat javaslatainak alakulása a kapcsolattartás helye szempontjából:
 - Gyermekotthon: 30 fő
 - Nevelőszülő lakásán: 5 fő
 - Gyermekjóléti szolgálatnál: 1 fő
 - Lakásotthonban: 3 fő
 - Szakszolgálat helyiségében: 5 fő
 - Nevelési tanácsadóban: 1 fő
 - Anyaotthonban: 1 fő
 - Polg. Hivatal által bizt. helyiség: 1 fő
 - Nincs rendelkezésre álló adat: 2 fő

2. Kérdésre adott válaszok összesítése V.

A gyámhivatalok, egy esetet kivéve, a szakszolgálat javaslatával megegyező döntést hoztak.

- Kapcsolattartás hivatalból történő szabályozása: 22 esetben
- Kapcsolattartás szabályozása a szülő kérésére: 22 esetben
- Nincs adat: 5 eset
- Egyediesített határozat született (nem házirenddel megegyező): 26 esetben

3. kérdés: Átmeneti nevelésbe vett szülői kapcsolattal nem vagy csak rendszertelen kapcsolattal rendelkező 9 év alatti gyermekek örökbefogadhatónak nyilvánítása

Somogy megyében:

- 44 fő átmeneti nevelésbe vett, szülői kapcsolattal nem vagy csak rendszertelen kapcsolattal rendelkező 9 év alatti gyermek van

- Ebből 13 fő esetében indult örökbe fogadhatónak nyilvánítás ügyében eljárás

Az örökbefogadhatónak nyilvánítást kezdeményezte:

- Szakszolgálat: 4 esetben
- Szociális és Gyámhivatal: 1 esetben
- Gyermekjóléti Szolgálat: 1 esetben
- Gyám: 2 esetben
- Nevelőszülői tanácsadó: 1 esetben
- Hivatalból indult az eljárás: 4 esetben

4. kérdés: 2008-ban örökbefogadhatónak nyilvánításra tett javaslatok száma, a született döntések, illetve az idei évre áthúzódó döntések száma

- Érkezett javaslatok száma: 19
- Született döntések száma: 16
- 2009-re áthúzódott döntések száma: 2
- A gyermek tartós nevelt lett: 1 (esetben)
- Elhúzóadás oka: megkeresett társhatóság több hónap után érkezett válasza

■ (Előadó: Pálné Dr. Takács Babett gyermekvédelmi szakreferens Dél-Dunántúli Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális-és Gyámhivatala)

4. A gyermekjóléti szolgálatok hozzátartozók közötti erőszak megelőzéséhez kapcsolódó feladatai

2009. évi LXXIX. törvény 2009. évi LXXIX. törvény

1. A gyermekjóléti szolgálatok a hozzátartozók közötti erőszak megelőzéséhez kapcsolódó feladatot látják el, így kötelesek a 2.§ (1)-ben rögzített más szervekkel együttműködni, őket tájékoztatni és jelezni a GYámhivatalnak, ha „erőszak veszélyét észlelik” (GYH feladatai; fegyelmet is kezdeményezhet!)

2. Hozzá tartozó: Ptk. 685.§ b) szerinti (közeli és nem közeli), továbbá a volt házastárs/bejegyzett élettárs, gyám, gyámolt, a gondnok, gondnokolt is.

3. Ideiglenes megelőző távollattás: rendőrség, max. 72 óra

- Fontos: maga a „távollattás” a bü. eljárásban alkalmazható kényszerintézkedésként 2006 óta él, de az más tv. hatálya alá tartozik, más szabályokkal !
- Gyámhivatal (mint a családvédelmi koordinációért felelős szerv!) a tv. alapján folytatott eljárásáról tájékoztatja a rendőrséget

Ideiglenes megelőző távollattásról szóló határozat főbb tartalmi elemei:

- tartózkodási szabadság korlátozása, (közösen használt ingatlan spec. helyzetű !), tartózkodás a bántalmazottól való érintkezéstől, azonnali végrehajthatóság
- szülői felügyeleti és kapcsolattartási jog szünetelése! (Csjt. módosult!)
- a kötelezettség megszegése szabálysértés (bíróság jár el)

A határozat meghozatalát a gyermekjóléti szolgálat is kezdeményezheti!

9.§ (3)-(4) bek.: Ha a bántalmazott háztartásában kk. él, a határozatot a gyermekjóléti szolgálatnak meg kell kapnia és a meghozatalt követő 24 órán belül intézkedni kell ! (Felkeresés, segítő kapcsolat; intézkedés a kk-t veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében)

4. Megelőző távollattás: bíróság, nemperes eljárás, max. 30 nap

- A rendőrség hivatalból kezdeményezi, ha id. megelőző távollattást rendelt el, egyébként a bántalmazott, vagy a Ptk. szerinti hozzátartozója kezdeményezheti az eljárást.

(Előadó: Dr Kelemen Katalin
gyermekvédelmi szakreferens Dél-
Dunántúli Regionális Államigazgatási
Hivatal Szociális-és Gyámhivatala)

A védelembé vételi javaslat szakmai elvárásoknak megfelelő elkészítése

A SzocioNet Dél-Dunántúli Regionális Módszertani Humán Szolgáltató Központ Gyermekjóléti Csoportja az elmúlt évben történt ellenőrzései alkalmával sok esetben azt tapasztalta, hogy a védelembé vételi javaslat nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően készült el. Továbbá a védelembé vétel felülvizsgálatával kapcsolatos tájékoztató és adatalapok vezetése körül is akadtak bizonytalanságok.

- A leggyakrabban tapasztalt hibák az alábbiak voltak:
- A védelembé vételi (védelembé vétel felülvizsgálatával kapcsolatos) javaslatához nem került csatolásra az észlelő-és jelzőrendszeri tagok előzetes írásos véleménye.
- A javaslatból hiányozott az addigi gondozás tapasztalatainak összegzése, családtagok együttműködési készsége, jövedelmi viszonyok, lakhatási körülmények.
- A védelembé vételi javaslatához nem kerültek csatolásra a korábbi gondozás során felvett adatalapok.
- A védelembé vételi javaslat végén nem történt meg a

javaslat a kirendelhető családgondozó személyére, valamint a családtagokkal szembeni magatartási szabályok megfogalmazására.

Az alábbiakban a védelembe vételi javaslat jogszabályi előírásoknak megfelelő elkészítéséhez szeretnénk segítséget nyújtani a területen dolgozó szakemberek számára:

- A gyermekjóléti szolgálat a javaslatára indult védelembe vétel iránti eljárás során nyilatkozik az alapellátás eredménytelenségének okáról, a gyermek és a szülő együttműködési készségéről, megküldi a gyermekjóléti alapellátás során felvett adatlapot, környezetanulmányt és gondozási tervet, véleményt nyilvánít a gyermek veszélyeztetettségének okáról, javaslatot tesz a kirendelhető családgondozó személyére, javaslatot tesz a Gyvt. 68. § (3) bekezdése alapján szükséges intézkedésekre /149/1997. (IX. 10.) Korm. Rendelet 84.§. (2)/
- A védelembe vételi javaslatához csatolandó „Gyermekeink védelmében” elnevezésű nyilvántartási rendszer adatlapjai: „T”Törzslap, „GYSZ-1” Esetfelvételi lap amennyiben a javaslatot nem előzte meg önkéntes együttműködésen alapuló családgondozás.
- Abban az esetben, ha a védelembe vételi javaslat előtt önkéntes együttműködésen alapuló családgondozás folyt: „T”Törzslap, „GYSZ-1” Esetfelvételi lap, („GYSZ-2”), „GYSZ-3”, „GYSZ-3” Betétlap (Egyéni –gondozási nevelési terv) adatlapok kerülnek csatolásra.

- A gyermekjóléti szolgálat javaslatának készítésénél figyelembe veszi az érintett jelzőrendszeri tagok írásos véleményét.
- Tekintettel arra, hogy a gyermekjóléti szolgálat javaslatát az érintett észlelő és jelzőrendszeri tagok véleménye támasztja alá szükséges mind a védelembe vételi javaslatához, mind a védelembe vétel felülvizsgálatával kapcsolatos javaslatához a jelzőrendszeri tagok előzetes írásos véleményét mellékelni.
- A családgondozó a védelembe vétel felülvizsgálata során tájékoztatja a jegyzőt a védelembe vétel körében végzett családgondozói tevékenységéről, és megindokolt javaslatot tesz a) védelembe vétel fenntartására vagy megszüntetésére, b) a jegyző vagy a gyámhivatal által teendő intézkedésekre. Intézkedésekre: / 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 22.§.(5)/

A védelembe vétel felülvizsgálata során, a „GYSZ-6” Helyzetértékelő lap kerül felvételre. Az adatlap továbbítása történhet a javaslat (tájékoztató) mellékleteként, vagy az adatlap egyedüli továbbításával is.

(Szerkesztette: Solymosi Mária módszertani koordinátor SzocioNet Dél-Dunántúli Regionális Módszertani Humán Szolgáltató Központ Gyermekjóléti Csoport)

Pszichológusok az iskolában – iskolapszichológia (a gyakorlat oldaláról) konferencia

A Bárci Gusztáv Óvoda, Általános Iskola és Speciális Szakiskola, Diákotthon, Módszertani Központ és Nevelési Tanácsadó 2009. november 10-én a Pszichológusok az iskolában – iskolapszichológia (a gyakorlat oldaláról) elnevezéssel magas színvonalú konferenciát szervezett.

Betekintés a konferencia előadásaiába:

1. „Na és Akkor mi van?”

(Előadók: Dr. Benczéné Csorba Margit, igazgató, pedagógiai szakértő és Csikvárné Takács Anikó Módszertani központ vezetője, pedagógiai szaktanácsadó)

A normaszegő megatartás régebben enyhébb formában mutatkozott meg, mint napjainkban a fiatal, iskoláskorú gyermekeknél. A korábbi években a „beszólás”, szóbeli tiszteletlenség volt a leggyakoribb probléma, amivel a tanároknak, valamint a diáktársaknak szembesülniük kellett. Ma a düh és a fizikai agresszió megnyilvánulása a kortársak, vagy akár a tanárok felé sem ritka.

Az azonnal kielégíthető vágyak túlsúlyba kerültek, a gyermekek, amit meg akarnak kapni azt azonnal, akarják. A televízió is ezt kommunikálja felénk, „mert megérdemlem” mondja a reklám. Ha nem kapják meg azonnal, vagy egyáltalán amire vágnak, az dühöt szül, belső feszültséget eredményez, amit a környezet nehezen, vagy egyáltalán nem (tud) kezel (ni).

Az áldozattá válás folyamata: vannak bizonyos személyiségjegyek, amik alapján úgymond „kiválasztódik” egy gyerek arra, hogy bántalmazva legyen.

Ezek: kevés önbecsülés, érzelmi biztonság valamint stabil családi háttér hiánya, stigmatizálás. A traumatizált gyermek rossz helyen van, rossz időben.

A mai világ nagyon felgyorsult. Kevés idő alatt zajlik le sok változás, akár a gazdaságot, a technikai fejlődést, akár a családon belüli viszonyokat tekintve (ma hirtelen elveszítheti valaki az állását, lakását, sok házasság felbomlik). Nehéz a gyors tempóhoz alkalmazkodni, a felnőtteknek is, a gyerekeknek is.

Meg kell tanulni alkalmazkodni a változáshoz.

2. Iskolapszichológiai munka a gyakorlatban: a szorongás és a médiaártalom megjelenési formái az általános iskolás gyermekeknél

(Előadók: Szigeti Mónika pszichológus és Varga Viktória pszichológus)

A szorongó gyermek annyit teljesít, hogy elkerülje a kudarcot. Az egészséges gyermek azért teljesít, mert eredményt akar.

Szorongás tünetei lehet a Tic, vagy akár táplálkozásszavar is.

A televízió helye, káros hatásai: A mai rajzfilmcsatornák némelyikén szinte csak „rajzfilm köntösbe bújtatott akciófilmeket” „adnak”, amiket kisiskolások, vagy óvodások is nézhetnek. Nincs szülői kontroll a látott rajzfilm felett. Az efféle rajzfilmekben sorra gyilkolnak, megfélemlítenek, verekednek a mesehősök, amikkel/akikkel a gyerekek azonosulnak. A mesetudat csak 4-5 éves korra alakul ki, addigra tudja elválasztani a gyereket a mesét a valóságtól.

Ugyanígy a számítógépes játékok is negatív mintát nyújtanak a konfliktuskezelésre. Továbbá a számítógép a valódi szociális kapcsolatot kiépülését is akadályozza.

3. Krízisintervenció és az öngyilkosság megelőzésének lehetőségei az iskolapszichológiai tevékenységben

(Előadó *Buzsáki Tünde*
iskolapszichológus)

A szakember fontosnak tartja a prevenciót az iskolákban. Ha már volt egy öngyilkossági kísérlete a gyermeknek, fontos, hogy az iskolában a pedagógusok nyomonkövessék a gyermek teljesítményét, baráti kapcsolatainak alakulását.

Abban az esetben, ha felmerül a gyanúja, hogy a gyermek esetleg öngyilkossági kísérletre készül, mielőbb fel kell venni a kapcsolatot a családdal, az esetleges támogató személyekkel.

Különös figyelemmel kell kísérni azokat a gyerekeket, akik egy osztályban, közösségben peremhelyzetre szorultak, a közösség kirekesztette őket.

Idézet a szakember előadásából: „Az öngyilkos nem meghalni szeretne, hanem máshogyan élni”.

Mai gyermekek, mai nevelés

(Előadó: *Dr. Ranschburg Jenő*
pszichológus)

Ma nagyon sok a csonka család, az elvált, gyermekét egyedül nevelő szülő. Nincs apa minta a gyermekek életében, ami nem csak a fiúknak okoz problémát, hanem a lányoknak is.

A gyermek születése pillanatában akar lenni valami. A szülőnek az a dolga, hogy rátaláljon arra, milyen a gyermeke karaktere. A mai világ értékvesztett, a szülők arra nevelik a gyermeküket, hogy pénzt keressenek, nincsenek meg a világban azok a pontok, irányvonalak, amik mentén rátalálhat a gyermek saját magára, illetve ami a szülőnek segítség lehet a keresésben.

Fontos lenne, hogy egy családon belül szülessenek harmadik és negyedik gyermekek is. Minél hátrább van a gyermek a születési rangsorban annál eredetibb, kreatívabb. A világnak szüksége lenne ilyen emberekre.

Ma nagy probléma az empátia hiánya. A szülőknél és a világban is kevés van.

A pszichopata triász:

–nem szeret: állandóan a figyelmet keresi, agresszivitással vagy bohóckodással és meg is kapja.

-nem tanul: nem érzékeny a büntetésre, hiába hozzuk a szabályokat, füttyül rá, mert fontosabb a viselkedéséből folyó haszon

-nincs büntudata: nem vállalja a felelősséget ezért nincs büntudat

A mai gyermekek már mások, mint a régiek. Meg kell tanulni motiválni, kezelni ezeket a gyerekeket.

(Szerkesztette: *Mosoniné Takács Orsolya*
családgondozó, SzocioNet Dél-Dunántúli Regionális
Módszertani Humán Szolgáltató Központ
Gyermekjóléti Csoport)

20 éves a szekszárdi szociális munkás képzés

2009. november 20.-án, a SzocioNet Dél- Dunántúli Regionális Módszertani Humán Szolgáltató Központ gesztorszervezete és a Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Főiskolai Karának szervezésében, Szekszárdon került megrendezésre a „**20 éves a szekszárdi Szociális munkás képzés**” című rendezvény, egy kétnapos szakmai találkozó második napján.

A megnyitót a Pécsi Tudományegyetem, az Illyés Gyula Főiskolai Kar és Szociális Munka és Szociálpolitika Intézet vezetője, Dr. Nagy Janka Teodóra, valamint a SzocioNet Dél-Dunántúli Regionális Módszertani Humán Szolgáltató

Központ igazgatója, Szabó János tartotta.

Ezt követően, a 20 évvel ezelőtti kezdetekről, emlékezett meg Dr. Tolnai Gyula, aki nemrég az Ilyés Gyula Főiskolai Karának, Szociálpolitikai Tanszék vezetője volt. Majd a továbbiakban az alábbi Plenáris előadások következtek:

1. „A szakma és a képzés kapcsolata”
Előadó: Vass Péter alelnök - Szociális Szakmai Szövetség
2. „A szociális képzések jövője”
Előadó: Rádli Katalin főosztályvezető helyettes - Oktatási és Kulturális Minisztérium
3. „20 éves a szociális munkás képzés”
Előadó: Nemes Judit elnök - Iskolaszövetség

A délután folyamán a résztvevők, előzetes választásuk szerint, a következő szekcióüléseken vettek részt.

1. Aktuális jogszabályi változások a szociális szférában
Szekcióvezető: Dr. Nagy Janka Teodóra - Erdős Zsuzsanna
2. Új törekvések a szociális képzésekben
Szekcióvezető: Kocsis Erzsébet - Benyes Rita
3. A segítők segítése: a szupervízió
Szekcióvezető: Bányai Emőke - Kolutáczy Györgyné
4. Szociális kutatások a képzésekben
Szekcióvezető: Pattyán László - Gyurokné dr. Bódi Csilla
5. Útban a professzionalizálódás felé: a szakmai készségfejlesztés a képzésben

Szekcióvezető: Tolácziné Varga Zsuzsanna - Goldmann Tamás

6. Hogyan tovább? Az alap- és mester szociális képzések dilemmái
Szekcióvezető: Csürke József - Szabó János

RENDEZVÉNYEK

Tisztelettel meghívjuk Önt a

SzocioNet Dél-Dunántúli Regionális Módszertani Humán Szolgáltató Központ és a Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ, mint fő együttműködő partner által szervezett nyitó konferenciára.

A Konferencia helyszíne: Kapos Hotel Kristályterme, Kaposvár, Ady E. U. 2.
Időpont: 2010. január 26. 10.00-15.00 óra között.

A Konferencia címe:

„Karöltve -Partneri együttműködés a családból kiemelt gyermekek érdekében”.

(A Szociális és Munkaügyi Minisztérium által támogatott, GYV-SZF-09-A-0002 kódjelű pályázat keretében)

Program:

9.30-10.00 Érkezés, regisztráció

10.00-10.10 Köszöntő – **Erdős Zsuzsanna** Módszertani Csoport vezetője (SzocioNet DDRMHSZK), és **Porczió Györgyné** Igazgató (SMGYK)

10.10-10.40 A **GYV-SZF-09-A-0002** kódjelű pályázati program részletes bemutatása – Előadó: **Tarsoly Edéné** (SzocioNet DDRMHSZK Gyermekjóléti Csoport mb. vezetője)

10.40-11.10 A megyei gyermekjóléti szolgálatok részéről visszaérkezett kérdőívek eredményének ismertetése és értékelése – Előadó: **Solymosi Mária** (SzocioNet DDRMHSZK Gyermekjóléti módszertani koordinátor)

11.10-11.30 Az elmúlt évtized tapasztalatai a hazagondozásban – Előadó: **Vörösné Hári Erzsébet** (SMGYK igazgató-helyettes)

11.30-11.50 A szakellátás intézményei részéről beérkezett kérdőívek ismertetése és értékelése – Előadó: **Troszt Éva** (SMGYK igazgató-helyettes)

11.40-11.55 A pályázat rövid- és hosszútávú célkitűzéseinek összegzése, a beérkezett kérdőívek tapasztalatai alapján – Előadó: **Lenhofferné Salamon Éva** (SzocioNet DDRMHSZK Gyermekjóléti Csoport munkatársa)

11.55-12.15 Partnereink felkérése együttműködésre, az együttműködés értelmezése, munkaformák – Előadó: **Tarsoly Edéné** (SzocioNet DDRMHSZK Gyermekjóléti Csoport mb. vezetője)

12.15 -13.00 Büféebéd

13.00-14.00 Műhelymunka a munkacsoportok tagjai részére – kérdések, dilemmák, ötletek (koordinálja: Solymosi Mária és Troszt Éva)

14.00 Összegzés, zárás

(A meghívót a módszertani gyermekjóléti szolgálat elektronikusan megküldte a Somogy megyében működő gyermekjóléti szolgáltatók felé.)

Meghívó

“Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar Neveléstudományi Intézetén belül működő Kriminál- és börtönpedagógiai Szakmai Műhely és a tököli Fiatalokorúak Büntetés-végrehajtási Intézete egy napos szakmai konferenciát rendez **Zárt ajtók – nyitott lelkek** címmel a gyermek- és fiatalkori agresszivitás és bűnelkövetés témakörében **2010. február elsején 9 órai** kezdettel a tököli Fiatalokorúak Büntetés-végrehajtási Intézetében.

A KONFERENCIA CÉLJA:

A konferencia célkitűzése, hogy megismertessük a büntetés-végrehajtási intézetekben, javítóintézetekben folyó pedagógiai és pszichológiai munkát, a legújabb kutatási eredményeket, terápiás lehetőségeket a szélesebb értelemben vett szakmai közönséggel, a téma iránt érdeklődőkkel. Célunk, hogy az eddig inkább zárt közösségként működő büntetés-végrehajtási intézetek külső kapcsolatai erősödjenek a gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó szervezetekkel, szakemberekkel annak érdekében, hogy a kettő közötti szakmai párbeszéd elindulhasson. Ezen kívül szeretnénk segíteni a közoktatási intézményekben dolgozó pedagógusokat abban, hogy a serdülőkori agresszivitás kezelésével, a bűnmegelőzés alternatíváival megismerkedhessenek, meglássák azokat a lehetőségeket, melyekkel segíthetik a deviáns, kriminalizálódás útjára lépett fiatalokat.”

A KONFERENCIA TÉMÁI:
Agresszivitás serdülőkorban
Pszichológiai munka a kriminalizálódott fiatalok körében
Fiatalkorú bűnelkövetők oktatásának helyzete
Pártfogás és utógondozás
Bűnmegelőzés és prevenció
Iskolai gyermekvédelem

A jelentkezési lap és a konferenciával kapcsolatos információk letölthetőek:
<http://hegedus.name>

További információkkal kapcsolatosan a konferencia szervezőjénél lehet érdeklődni az alábbi e-mail címen, valamint telefonszámon:

dr. Hegedűs Judit
Tel.: 06 20 511-5226
kriminalpedagogia@gmail.com
hegedus.judit@ppk.elte.hu

Helyszín: Fiatalkorúak Büntetés-végrehajtási Intézete, 2316 Tököl, Ráckevei u. 6.

(Forrás: szocialis.szakma-bounces@lev-lista.hu)

JOGSZABÁLYI VÁLTOZÁSOK

319/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet módosításáról
Megjelent: MK 2009/193. (XII. 29.),
Hatályos: 2010. 01. 01

31/2009. (XII. 22.) SZMM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük

feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról. Megjelent: MK 2009/189. (XII. 22.), Hatályos: 2009. 12. 25., 2010. 01. 01.

320/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet módosításáról, továbbá egyes szociális tárgyú kormányrendeleteknek a működési engedélyeztetéssel összefüggő módosításáról és hatályon kívül helyezéséről

Megjelent: MK 2009/193. (XII. 29.),
Hatályos: 2010. 01. 01.

320/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet módosításáról, továbbá egyes szociális tárgyú kormányrendeleteknek a működési engedélyeztetéssel összefüggő módosításáról és hatályon kívül helyezéséről

Megjelent: MK 2009/193. (XII. 29.),
Hatályos: 2010. 01. 01.

2009. évi CLX. törvény a gyermekek fegyveres konfliktusba történő bevonásáról szóló, a Gyermekek jogairól szóló egyezményhez fűzött Fakultatív Jegyzőkönyv megerősítéséről és kihirdetéséről

Megjelent:
MK 2009/196. (XII. 30.)
Hatályos:
2009. 12. 31. - kivétellel

2009. évi CLXI. törvény

a gyermekek eladásáról, a gyermekprostitúcióról és a gyermekpornográfiáról szóló, a Gyermek jogairól szóló egyezményhez fűzött Fakultatív Jegyzőkönyv megerősítéséről és kihirdetéséről

Megjelent:

MK 2009/196. (XII. 30.)

Hatályos:

2009. 12. 31. – kivétellel

A 2010. január 1-jétől hatályos változások, tekintettel a gyermekjóléti szolgálatok működésére:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló **1997. évi XXXI. Törvény (továbbiakban Gyvt.)** változásai 2010. január elsejétől hatályosak.

A **családi napközivel** kapcsolatos változások között megtalálható, hogy húszhetestől 14 éves korig gondozható gyermek, saját gyermekkel együtt 5 főig (egy fogyatékos gyermek esetén 4 főig, fogyatékos gyermekek esetén 3 főig), a szolgáltatást nyújtó saját otthonában. A szolgáltatást nyújthatják önálló szolgáltatóként, vagy – legalább három telephellyel rendelkező – családi napközi hálózat formájában. Utóbbi esetben a szolgáltatást nyújtók részére a szakmai tanácsadást, illetve a családi napközinek az illeszkedő szolgáltatásokkal történő összehangolását biztosítani kell.

A Gyvt. 43./A §-ában a **családi gyermekfelügyelet** szolgáltatás biztosítására vonatkozó változások találhatók. A szolgáltatás jellemzője, hogy a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. Az ellátás a kettő és négy év közötti gyermekekre vonatkozatható, legfeljebb három kisgyermek egyidejű gondozásával, az ellátást biztosító személy saját, napközbeni ellátást

máshol igénybe nem vevő gyermekeit is beszámítva.

Felhívjuk a figyelmet a **gyermekjogi képviselő** személyével kapcsolatos elvárások, kizáró okok megjelenítésére /11/A. § (8)-(9) és 11/B.§ /, valamint a kompetenciáját érintő változásokra, kiemelten arra, hogy a gyermekjogi képviselő is javaslatot tehet gyermekvédelmi igazgatási bírság kiszabására, illetve javaslatot tehet egyeztető a jogsértéssel érintettek közötti megbeszélés kezdeményezésére, a gyámhivatal felé, továbbá javasolhatja a jogsértő személy továbbképzését a fenntartónak, működtetőnek.

Kiemeljük a **gyermekvédelmi rendszerben nem foglalkoztatható személyekre vonatkozó kizáró okokat**, (ami megegyezik a gyermekjogi képviselő személyét kizáró okokkal. /15. §. (8)/) Eszerint kizáró a büntetett előélet, illetve, ha – büntetlen előélet esetén – a bíróság jogerős ítéletben megállapította a Btk. vonatkozó fejezetében többek között meghatározott, élet, testi épség és egészség elleni bűncselekményt, továbbá a Gyvt. 11./A (8) bekezdés b) pontjában felsorolt bűncselekményeket, melyet a Btk. egyes fejezetei meghatároznak.

Változott a **gyermekjogi és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működésének engedélyezése.**

A 98. § (1) és 100.§. (5) bekezdése a következők szerint változott:

98. § (1) Az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott személyi és tárgyi feltétellel rendelkező bármely, az 5. § s) pontja szerinti személy vagy szervezet (azaz: a fenntartó) folytathat gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet, illetve

ennek érdekében intézményt létesíthet, helyettes szülőt foglalkoztathat, illetve helyettes szülői vagy nevelőszülői hálózatot működtethet. A fenntartó köre a Gyvt. szerint kibővült az egyéni vállalkozókkal, illetve a magyarországi székhelyű jogi személyekkel, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságokkal és egyéni cégekkel, amelyek a fenti szolgáltatásokat nyújthatják.

A Gyvt kiegészült a **gyermekvédelmi igazgatási bírság fejezettel** (XIV. Fejezeten belül 100/A.§.(1-9) és 100/B.§.

A gyermekvédelmi igazgatási bírságot a működést engedélyező szerv vagy a gyámhivatal ellenőrzési jogkörében szabhatja ki a gyermeki jogok súlyos sérelme esetén a gyermekvédelemmel kapcsolatban álló szolgáltatók és fenntartók számára. Összege szerint jogsértésenként legfeljebb 200 ezer forint összegű gyermekvédelmi igazgatási bírság szabható ki. Ha a bírsággal sújtott személy vagy szervezet a működést engedélyező szerv vagy az ellenőrzési jogkörében eljáró gyámhivatal által megállapított határidőn belül, nem intézkedik a jogellenesség megszüntetése érdekében, a bírság ismételtén kiszabható.

A bírságot nem csupán az intézményvezetőkre kell alkalmazni, hanem azokra a személyekre, szakemberekre is, akik - az intézményvezető jogszabályban leírt egyes feladatait ellátva - kötelességük elmulasztásával jogsértést követnek el.

A gyermekvédelmi igazgatási bírság kiszabása helyett, a működést engedélyező szerv vagy a gyámhivatal a fenntartót, működtetőt kötelezheti, hogy a jogsértő személyt minősített továbbképzésre küldje,

illetve intézkedhet egyeztető megbeszélés tartásáról, a jogsértéssel érintettek között.

A **szakértői névjegyzékkel** kapcsolatos törvényi szabályozás a Gyvt-be került.

A 25/2009. (XI. 13.) SZMM rendelet tartalmazza a részletszabályokat a szakértői névjegyzékről

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényben, a **fogyatékosági támogatás** hatásköri, eljárási szabályai annyiban változtak, hogy az eljárás kérelemre indul, és a támogatás megállapítása a kincstár hatáskörébe tartozik. A súlyosan fogyatékos személy állapotának megállapítása az orvos szakértői szerv hatásköre. A jogalap nélkül felvett fogyatékosági támogatás visszafizetésére, a felvételt követő 22 munkanapon köteles az a személy, akit határozatban köteleztek erre. Ha a jogosult elhalálozik, akkor a már kiutalt fogyatékosági támogatást úgyszintén vissza kell fizetnie annak, akit erre határozatban köteleztek.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló **259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet** módosítása: A rendelet 2. §-a a rögzíti a napközbeni ellátást nyújtó szolgáltatások fajtáit: bölcsőde, a hetes bölcsőde, önálló családi napközi és a hálózatban működtetett családi napközi intézmények nyújthatnak családi gyermekfelügyelet (Gyvt. 43/A. §), házi gyermekfelügyelet (Gyvt. 44. §), továbbá a Gyvt. 41. §-ának (4) bekezdése szerinti ellátásokat. A módosítás pontosítja az ellátási terület,

területi iroda, *ellátásra köteles állami fenntartó* fogalmait.

A rendelet 3. §-a elrendeli, hogy a többféle gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végző intézmény számára, egy működési engedélyt kell kiadni, illetve a telephellyel rendelkező szolgáltató esetén, az ellátást nyújtó székhelyre és az egyes telephelyekre külön kell működési engedélyt kiadni, és e rendeletnek az intézményre vonatkozó szabályait a székhelyre, és a telephelyekre alkalmazni. Ha egy intézmény bármelyik telephelyén gyermekjóléti szolgáltatást, illetve gyermekek napközbeni ellátása mellett gyermekek átmeneti gondozását, gyermekvédelmi szakellátást, vagy bentlakásos szociális intézményi ellátást is nyújt, minden telephely tekintetében a székhely, telephely szerint illetékes szociális és gyámhivatalok járnak el első fokon. A fenntartó a működési engedély kiadása, módosítása és visszavonása iránti kérelmet, az ágazati minisztérium honlapján, illetve a kormányzati portálon megjelentetett űrlapon, vagy elektronikus nyomtatványon nyújthatja be.

A rendelet 4. §-a a működési engedély kiadása iránti kérelemhez a fenntartó részéről csatolandó dokumentumokat jeleníti meg.

A rendelet 8. §.(1) bekezdése alapján a fenntartó abban az esetben, ha a működési engedélyben feltüntetett adatok megváltoznak, köteles kérelmezni a működési engedély módosítását. A módosítást az ok bekövetkezésétől számított 30 napon belül kell kérni. /8. §.(2) a)/.

A jövőben a működési engedély kiadása, módosítása, visszavonása iránti kérelmet formanyomtatványon kell benyújtani, amely egyszerűsíti mind a fenntartók, mind a hatóságok munkáját. Ezek adattartalmát a mellékletek rögzítik.

A Gymr. kiegészül 8/A. §-al mely a fenntartó bejelentési kötelezettségei kerültek pontosításra.

A rendelet 9.§.2.) bekezdése az engedély nélkül folytatott szolgáltató tevékenység esetében a működést engedélyező szerv által alkalmazható szankciókat jeleníti meg.

(Szerkesztette: Pinczésné Molnár M. Gyöngyi, és Solymosi Mária, SzocioNet Dél-Dunántúli Regionális Módszertani Humán Szolgáltató Központ Gyermekjóléti Csoport)

Felhívjuk a kollégák szíves figyelmét, hogy az aktuális jogszabályok jól követhetők a www.magyarorszag.hu kormányzati portál "Jogszabálykereső" menüpontján keresztül.

További hasznos weblapok:

**Szociális és Munkaügyi
Minisztérium:**

www.szmm.gov.hu

**Szociálpolitikai és Munkaügyi
Intézet:**

www.szmi.hu

Biztos Kezdet:

www.biztoskezdet.hu

**Betegjogi, Ellátottjogi és
Gyermekjogi Közalapítvány:**

www.jogvedok.hu

Hasznos telefonszámok:

**Krízisvonal a családon belüli
erőszak kezelésére: Ingyenes
06-80-20-55-20**

**Kék Vonal Gyermektelefonszolgálat
(név nélkül hívható, ingyenes):
116-111**

**Megvagy? Eltűnt Gyerekek (Kék
Vonal):
116-000**

**Szakember-szakember Vonal (Kék
Vonal)
06-1-302-0944**